

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2018. gada 28. februārī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Vide – Siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēma Eiropas Savienībā – Direktīva 2003/87/EK – Piemērojamība – 2. panta 1. punkts – I pielikums – Darbības, uz kurām attiecas tirdzniecības sistēma – Polimēru ražošana – Trešās iekārtas piegādāta siltuma izmantošana – Pieteikums par emisijas kvotu bezmaksas sadali – Periods no 2013. līdz 2020. gadam

Lieta C-577/16

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Verwaltungsgericht Berlin* (Berlīnes Administratīvā tiesa, Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2016. gada 3. novembrī un kas Tiesā reģistrēts 2016. gada 16. novembrī, tiesvedībā

Trinseo Deutschland Anlagengesellschaft mbH

pret

Vācijas Federatīvo Republiku.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], tiesneši K. G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*], Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*] un J. Regans [*E. Regan*] (referents),

ģenerālvokāts: H. Saugmandsgors Ēe [*H. Saugmandsgaard Øe*],

sekretārs: K. Malaceks [*K. Malacek*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2017. gada 21. septembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Trinseo Deutschland Anlagengesellschaft mbH* vārdā – *S. Altenschmidt* un *P.-A. Schütter, Rechtsanwälte*,
- Vācijas Federatīvās Republikas vārdā – *H. Barth* un *L. Langefeld*, pārstāvji,
- Vācijas valdības vārdā – *T. Henze* un *J. Möller*, pārstāvji,
- Nīderlandes valdības vārdā – *M. K. Bulterman* un *M. A. M. de Ree* un *C. S. Schillemans*, pārstāves,

* Tiesvedības valoda – vācu.

– Eiropas Komisijas vārdā – *A. C. Becker*, kā arī *C. Zadra* un *J.-F. Brakeland*, pārstāvji,
noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2017. gada 14. decembra tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (OV 2003, L 275, 32. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/29/EK (2009. gada 23. aprīlis) (OV 2009, L 140, 63. lpp.) (turpmāk tekstā – “Direktīva 2003/87”), 1. pantu un I pielikumu, kā arī Komisijas Lēmumu 2011/278/ES (2011. gada 27. aprīlis), ar kuru visā Savienībā nosaka pagaidu noteikumus saskaņotai bezmaksas emisiju kvotu sadalei atbilstoši 10.a pantam Direktīvā 2003/87 (OV 2011, L 130, 1. lpp.).
- 2 Šis lūgums ir iesniegts strīdā starp *Trinseo Deutschland Anlagengesellschaft mbH* (turpmāk tekstā – “*Trinseo*”) un *Bundesrepublik Deutschland* (Vācijas Federatīvā Republika), ko pārstāv *Umweltbundesamt* (Federālais vides dienests, Vācija), par atteikumu piešķirt bezmaksas siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotas (turpmāk tekstā – “emisiju kvotas”) polikarbonāta ražošanas iekārtai.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 2003/87

- 3 Direktīvas 2003/87 1. pantā “Priekšmets” ir paredzēts:

“Ar šo direktīvu izveido sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā (turpmāk “Kopienas sistēma”), lai veicinātu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju samazināšanos rentablā un ekonomiski efektīvā veidā.

[..]”

- 4 Šīs direktīvas 2. panta 1. punktā “Darbības joma” ir noteikts:

“Šī direktīva attiecas uz emisijām no I pielikumā minētajām darbībām un II pielikumā minētajām siltumnīcas efektu izraisošajām gāzēm.”

- 5 Minētās direktīvas 3. pantā “Definīcijas” ir paredzēts:

“Šajā direktīvā izmantotas šādas definīcijas:

[..]

b) “emisijas” ir siltumnīcas efektu izraisošo gāzu izplūde atmosfērā no kādas iekārtas avotiem [..]

[..]”

- 6 Šīs pašas direktīvas 10.a panta “Kopienas mēroga pagaidu noteikumi, lai saskaņotu bezmaksas kvotu piešķiršanu” 1. punktā ir noteikts:

“Komisija līdz 2010. gada 31. decembrim pieņem Kopienas mērogā pilnībā saskaņotus īstenošanas noteikumus [...] kvotu saskaņotai sadalei [...]”

- 7 Direktīvas 2003/87 11. panta “Valstu īstenošanas pasākumi” 1. punktā ir paredzēts:

“Līdz 2011. gada 30. septembrim ikviena dalībvalsts publicē un iesniedz Komisijai valsts īstenošanas pasākumu sarakstu, kurā uzskaitītas dalībvalsts teritorijā esošās iekārtas, uz kurām attiecas šī direktīva, un visas bezmaksas kvotas, kas sadalītas ikvienai iekārtai dalībvalsts teritorijā par katru gadu attiecīgajā periodā un aprēķinātas saskaņā ar 10.a panta 1. punktā un 10.c pantā minētajiem noteikumiem.”

- 8 Šīs direktīvas I pielikums “Darbību kategorijas, uz ko attiecas šī direktīva” saistībā ar oglekļa dioksīda (CO₂) emisijām attiecas it īpaši uz šādām darbībām:

“Kurināmā sadedzināšana iekārtās ar kopējo nominālo siltumspēju, kas pārsniedz 20 [megavatus (MW)]
[.]

[.]

Organisko ķīmisko vielu lielapjoma ražošana krekinga, reforminga, daļējas vai pilnīgas oksidēšanas vai līdzīgos procesos ar ražošanas jaudu, kas pārsniedz 100 tonnas dienā.”

Lēmums 2011/278

- 9 Saskaņā ar Lēmuma 2011/278 preambulas 6. apsvērumu:

“Līmeņatzīmju vērtībām jāaptver visas ar ražošanu saistītās tiešās emisijas, tostarp emisijas, kas saistītas ar izmērāma siltuma ražošanu, ko izmanto ražošanā, neatkarīgi no tā, vai šis izmērāmais siltums tiek ražots attiecīgajā iekārtā vai arī citā iekārtā. [...]”

- 10 Šā lēmuma preambulas 21. apsvērumā ir noteikts:

“Ja ar izmērāmu siltumu apmainās divas vai vairākas iekārtas, emisiju kvotu bezmaksas sadalei jāpamatojas uz iekārtas siltumpatēriņu un jāņem vērā oglekļa dioksīda pārvirzes risks. Tādējādi, lai nodrošinātu, ka piešķiramais bezmaksas emisiju kvotu skaits nav atkarīgs no siltumapgādes struktūras, emisiju kvotas piešķiramas siltumpatērētājam.”

- 11 Minētā lēmuma 3. pantā ir paredzēts:

“Šajā lēmumā piemēro šādas definīcijas:

[.]

c) “siltuma līmeņatzīmes apakšiekārta” ir kurināmā un enerģijas patēriņš un galaprodukcija, un attiecīgās produkta līmeņatzīmes apakšiekārtā neietilpstošās emisijas no tāda izmērāma siltuma ražošanas, importa no iekārtas vai citas Savienības sistēmas vienības, vai abām:

- kas tiek patērēts vienas konkrētas iekārtas robežās produkcijas ražošanai, mehāniskās enerģijas ražošanai, izņemot patērēto elektroenerģijas ražošanai, siltumapgādei vai atdzesēšanai, izņemot patērēto elektroenerģijas ražošanai, vai

- kas tiek eksportēts uz iekārtu vai citu vienību ārpus Savienības sistēmas, izņemot, ja to eksportē elektroenerģijas ražošanai;

[..].”

Lēmums 2013/448/ES

- 12 Komisijas Lēmuma 2013/448/ES (2013. gada 5. septembris) par valstu īstenošanas pasākumiem attiecībā uz bezmaksas siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu pagaidu piešķiršanu saskaņā ar Direktīvas 2003/87 11. panta 3. punktu (OV 2013, L 240, 27. lpp.) preambulas 16. un 17. apsvērumus ir formulēti šādi:

“(16) Komisija arīdzan atzīmē, ka Vācijas [valsts īstenošanas pasākumos] iekļautais iekārtu saraksts ir nepilnīgs un līdz ar to ir pretrunā Direktīvas [2003/87] 11. panta 1. punktam. Sarakstā nav iekļautas iekārtas, kuras ražo polimērus, konkrētāk, [polivinilhlorīda (PVC) suspensiju] (S-PVC) un [PVC emulsiju] (E-PVC), un vinilhlorīda monomēru (VCM), un paredzētais iedalāmo kvotu apjoms katrai šādai iekārtai, kas atrodas Vācijas teritorijā un uz ko attiecas minētā direktīva, un kas ir minēta 5.1. sadaļā Komisijas norādījumos par Direktīvas [2003/87] I pielikuma interpretāciju, ko Klimata pārmaiņu komiteja apstiprināja 2010. gada 18. martā. Šajā sakarā Komisija ir lietas kursā par Vācijas apgalvojumiem, ka Direktīvas [2003/87] I pielikums neaptver polimēru – konkrētāk, S-PVC un E-PVC – un VCM ražošanu. Komisija uzskata, ka polimēri – tostarp S-PVC un E-PVC – un VCM atbilst attiecīgās darbības definīcijai (organisko ķīmisko vielu lielapjoma ražošana) Direktīvas [2003/87] I pielikumā. Tāpēc ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm un rūpniecības nozarēm tika izstrādātas attiecīgas S-PVC, E-PVC un VCM produkta līmeņatzīmes, kas norādītas Lēmuma [2011/278] I pielikumā.

(17) Komisija atzīmē, ka fakts, ka Vācijas iekārtu saraksts ir nepilnīgs, nesamērīgi ietekmē kvotu piešķiršanu, pamatojoties uz siltuma līmeņatzīmes apakšiekārtu, šā lēmuma I pielikuma E punktā uzskaitītajām iekārtām, kas eksportē siltumu uz iekārtām, kurās notiek organisko ķīmisko vielu lielapjoma ražošana. Lai gan tikai siltuma eksports uz iekārtu vai citu vienību, uz kuru neattiecas Direktīva [2003/87], ļauj piešķirt bezmaksas kvotas, pamatojoties uz siltuma līmeņatzīmes apakšiekārtu, Vācijas [valsts īstenošanas pasākumos] siltuma eksports uz iekārtām, kas veic darbības, kuras ietilpst Direktīvas [2003/87] I pielikuma jomā, ir ņemts vērā, piešķirot kvotas iekārtām, kas uzskaitītas šā lēmuma I pielikuma E punktā. Līdz ar to ierosinātā kvotu piešķiršana I pielikuma E punktā uzskaitītajām iekārtām nav saskanīga ar kvotu sadales noteikumiem. Tāpēc Komisija iebilst pret kvotu piešķiršanu šā lēmuma I pielikuma E punktā uzskaitītajām iekārtām.”

- 13 Lēmuma 2013/448 1. pantā ir paredzēts:

“1. Tiek atteikts iekārtu, uz ko attiecas Direktīva [2003/87], sarakstos, kuri iesniegti Komisijai saskaņā ar Direktīvas [2003/87] 11. panta 1. punktu, iekļaut šā lēmuma I pielikumā uzskaitītās iekārtas un attiecīgos provizoriskos bezmaksas emisijas kvotu gada kopapjomus.

2. [..]

Netiek celti iebildumi, ja dalībvalsts groza provizoriskos bezmaksas emisijas kvotu gada kopapjomus, kas piešķirti tās teritorijā esošām iekārtām, kuras uzskaitītas 1. punktā minētajos sarakstos un šā lēmuma I pielikuma E punktā, pirms tiek noteikts galīgais gada kopapjoms katram gadam 2013.–2020. gada periodā saskaņā ar [Lēmumu 2011/278], tiktāl, ciktāl šāds labojums nozīmē, ka tiek atcelti jebkādi kvotu piešķirumi par siltumu, ko eksportē uz iekārtām, kuras ražo polimērus, piemēram, S-PVC un E-PVC, un VCM.

[..].”

- 14 Šī lēmuma I pielikuma E punktā ir minētas piecas iekārtas, kas norādītas Vācijas valsts īstenošanas pasākumos, tostarp *Dow Deutschland Anlagengesellschaft*, kurai ir piemērojama emisijas kvotu tirdzniecības sistēma un kura piegādā siltumu vienīgi polimerizācijas iekārtām.

Regula (ES) Nr. 601/2012

- 15 Komisijas Regula (ES) Nr. 601/2012 (2012. gada 21. jūnijs) par siltumnīcefekta gāzu emisiju monitoringu un ziņošanu saskaņā ar Direktīvu 2003/87 (OV 2012, L 181, 30. lpp.) 5. pantā “Pilnīgums” ir paredzēts:

“Monitoringa un ziņošana ir pilnīga un attiecas uz visām procesa un sadedzināšanas emisijām no visiem emisijas avotiem un avota plūsmām no darbībām, kas minētas Direktīvas [2003/87] I pielikumā, [..] un uz visām siltumnīcefekta gāzēm, kas norādītas saistībā ar šīm darbībām, bet nepieļaujot dubultu uzskaiti.

[..]”

- 16 Šīs regulas 49. panta “Pārvietotais CO₂” 1. punktā ir ietverti šādi noteikumi:

“Operators atskaita no iekārtas emisijām visus CO₂ daudzumus, kas radušies no fosilā oglekļa tādās darbībās, uz ko attiecas Direktīvas [2003/87] I pielikums, un kas nav emitēti no iekārtas, bet pārvietoti ārpus iekārtas uz jebko no minētā:

- a) uztveršanas iekārtai, lai to transportētu un ilglaicīgi ģeoloģiski uzglabātu saskaņā ar [Eiropas Parlamenta un Padomes] Direktīvu 2009/31/EK [(2009. gada 23. aprīlis) par oglekļa dioksīda ģeoloģisko uzglabāšanu un grozījumiem Padomes Direktīvā 85/337/EEK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvās 2000/60/EK, 2001/80/EK, 2004/35/EK, 2006/12/EK, 2008/1/EK un Regulā (EK) Nr. 1013/2006 (OV 2009, L 140, 114. lpp.)] atļautā uzglabāšanas vietā;
- b) transporta tīklam, lai to ilglaicīgi ģeoloģiski uzglabātu saskaņā ar Direktīvu [2009/31] atļautā uzglabāšanas vietā;
- c) uzglabāšanas vietai, kas atļauta saskaņā ar Direktīvu [2009/31], lai to ilglaicīgi ģeoloģiski uzglabātu.

Jebkuriem citiem CO₂ pārvietošanas veidiem ārpus iekārtas nav atļauts atskaitīt CO₂ no iekārtas emisijām.”

- 17 Minētās regulas IV pielikumā “Uz darbību balstīta monitoringa metodoloģijas saistībā ar iekārtām (20. panta 2. punkts)” ir ietverti it īpaši šādi noteikumi:

“1. Īpašie monitoringa noteikumi emisijām no sadegšanas procesiem

A) Joma

[..]

[..] Operators visas emisijas no kurināmā sadedzināšanas iekārtā attiecina uz šo iekārtu neatkarīgi no siltuma vai elektroenerģijas eksporta uz citām iekārtām. Emisijas, kas saistītas ar siltuma vai elektroenerģijas ražošanu, ko importē no citām iekārtām, operators neattiecina uz iekārtu, kura to importē.

[..]”

Vācijas tiesības

- 18 2011. gada 21. jūlija *Treibhausgas-Emissionshandelsgesetz* (Likums par siltumnīcas efektu izraisošu gāzu emisijas kvotu tirdzniecību) (*BGBI.* I, 1475. lpp.; turpmāk tekstā – “*TEHG*”) 2. pantā ir noteikts:

“(1) Šis likums attiecas uz 1. pielikuma 2. daļā minēto siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijām, kas rodas, veicot tajā minētās darbības. Attiecībā uz 1. pielikuma 2. daļā minētajām iekārtām šis likums ir piemērojams arī tad, ja tās ir tādas iekārtas sastāvdaļas vai palīgiekārtas, kas nav minēta 1. pielikuma 2. daļā.

[..]”

- 19 *TEHG* 9. pantā “Bezmaksas emisijas kvotu piešķiršana iekārtu operatoriem” ir paredzēts:

“(1) Iekārtu operatoriem bezmaksas emisijas kvotas piešķir saskaņā ar principiem, kas ir noteikti [Direktīvas 2003/87] [..] spēkā esošās redakcijas 10.a pantā, un tiem, kas noteikti Lēmumā [2011/278].

[..]”

- 20 *TEHG* 1. pielikuma 2. daļas 27. punkts attiecas uz: “iekārtām organisko ķīmisko vielu (alkēni un hlorēti alkēni; alkīni; aromāti un alkilēti aromāti; fenoli, alkoholi; aldehīdi, ketoni; karbonskābes, dikarbonskābes, karbonskābju hidrīdi un dimetiltereftalāts; epoksīdi; vinilacetāts, akrilnitrils; kaprolaktams un melamīns) ražošanai ar ražošanas jaudu virs 100 tonnām dienā”.

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 21 *Trinseo* ekspluatē polikarbonāta ražošanas iekārtu, par kuru ir izsniegta atļauja par ražošanas jaudu virs 100 tonnām dienā. Šī iekārta ražošanai nepieciešamo tvaiku iegūst no spēkstacijas, kuru tajā pašā vietā ekspluatē cita sabiedrība – *Dow Deutschland Anlagengesellschaft* –, uz ko attiecas emisijas kvotu tirdzniecības sistēma, kas izveidota ar Direktīvu 2003/87.

- 22 2012. gada 23. janvārī *Trinseo* lūdza *Deutsche Emissionshandelsstelle* (Vācijas Emisiju tirdzniecības iestāde, turpmāk tekstā – “*DEHSt*”) piešķirt bezmaksas emisijas kvotas minētajai iekārtai saistībā ar tirdzniecības periodu no 2013. līdz 2020. gadam.

- 23 *DEHSt* ar 2014. gada 17. februāra lēmumu noraidīja šo pieteikumu ar pamatojumu, ka polikarbonāts neesot iekļauts *TEHG* 1. pielikuma 2. daļas 27. punktā uzskaitītajā vielu un vielu grupu sarakstā un tādējādi minētā iekārta neietilpstot *TEHG* piemērošanas jomā.

- 24 Par šo lēmumu iesniegto *Trinseo* administratīvo sūdzību *DEHSt* noraidīja ar tādu pašu pamatojumu.

- 25 2015. gada 2. oktobrī *Trinseo* cēla *Verwaltungsgericht Berlin* (Berlīnes Administratīvā tiesa, Vācija) prasību pret minēto lēmumu.

- 26 Šīs prasības atbalstam *Trinseo* apgalvo, ka saskaņā ar Direktīvas 2003/87 2. pantu, lasot to kopsakarā ar tās I pielikumu, jebkāda organisko ķīmisko vielu lielapjoma ražošanas krekinga, reforminga, daļējas vai pilnīgas oksidēšanas vai līdzīgos procesos darbība, neierobežojot konkrētas vielas, ietilpstot šīs direktīvas piemērošanas jomā.

- 27 Šajā ziņā *Trinseo* uzsver, ka gan no Komisijas dokumenta “Guidance on Interpretation of Annex I of the [Directive 2003/87] (excl. aviation activities)” (Vadlīnijas [Direktīvas 2003/87] I pielikuma interpretācijai (izņemot aviācijas darbības)) (turpmāk tekstā – “vadlīniju dokuments”), 2010. gada 18. marts, gan no Lēmuma 2013/448 preambulas 16. apsvēruma izriet, ka polimēru ražošana ietilpst

Direktīvas 2003/87 piemērošanas jomā. Tomēr saskaņā ar Lēmumu 2011/278, ja iekārta, kas ir pakļauta emisijas kvotu tirdzniecības sistēmai, nodrošina siltumu citai iekārtai, kas ir pakļauta tai pašai sistēmai, bezmaksas emisijas kvotu piešķiršanai būtu jānotiek par labu pēdējai minētajai iekārtai, jo Lēmumā 2013/448 turklāt ir aizliegta šī kvotu sadale pirmajai minētajai iekārtai. Tā kā *TEHG* 1. pielikuma 2. daļas 27. punktā Direktīva 2003/87 nav transponēta pareizi, *Trinseo* varot atsaukties uz tiesībām uz šādu bezmaksas kvotu piešķiršanu.

28 Savukārt *DEHSt* apgalvo, ka Direktīvā 2003/87 neesot uzlikts pienākums iekļaut polimerizācijas iekārtas emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā. Turklāt tas, ka šajā direktīvā principā ir izteikts vispārējs pārmetums iekārtu operatoriem, varētu būt arguments pret tās tiešu piemērošanu.

29 Šādos apstākļos *Verwaltungsgericht Berlin* (Berlīnes Administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai Direktīvas [2003/87] 1. pants, lasot to kopā ar I pielikumu, ir jāinterpretē tādējādi, ka polimēru, it īpaši polikarbonāta, ražošana iekārtās ar ražošanas jaudu virs 100 tonnām dienā ir uzskatāma par tajā minēto organisko ķīmisko vielu lielapjoma ražošanas krekinga, reforminga, daļējas vai pilnīgas oksidēšanas vai līdzīgos procesos darbību?

2) Ja uz pirmo prejudiciālo jautājumu tiek atbildēts apstiprinoši, – vai šādas iekārtas operatoram no Direktīvas 2003/87 un Lēmuma [2011/278] tiesību normu tiešas piemērošanas izriet tiesības uz bezmaksas emisijas kvotu piešķiršanu, ja bezmaksas emisijas kvotu piešķiršana saskaņā ar valsts tiesību aktiem nav iespējama tikai tādēļ, ka attiecīgā dalībvalsts polimēru ražošanas iekārtas nav ietvērusi valsts likuma, ar kuru ir transponēta Direktīva [2003/87], piemērošanas jomā un šīs iekārtas tikai tādēļ neveido daļu no emisijas kvotu tirdzniecības?”

Par lūgumu atkārtoti sākt mutvārdu procesu

30 Pēc ģenerālvokāta secinājumu pasludināšanas *Trinseo* ar 2017. gada 29. decembrī Tiesas kancelejā iesniegtu dokumentu lūdza, lai tiktu izdots rīkojums atkārtoti sākt tiesvedības mutvārdu daļu. Šī lūguma pamatojumā *Trinseo* būtībā norāda, ka ģenerālvokāts savos secinājumos nav ņēmis vērā noteiktus valsts tiesību aspektus saistībā ar bezmaksas emisijas kvotu piešķiršanu iekārtām, kuras nerada CO₂ emisijas, par kuriem būtu nepieciešamas debātes, kas balstītas uz sacīkstes principu.

31 Jāatgādina, ka Eiropas Savienības Tiesas statūtos un Tiesas Reglamentā ieinteresētajiem lietas dalībniekiem nav paredzēta iespēja iesniegt apsvērumus par ģenerālvokāta sniegtajiem secinājumiem (spriedums *Vnuk*, C-162/13, EU:C:2014:2146, 30. punkts un tajā minētā judikatūra).

32 Saskaņā ar LESD 252. panta otro daļu ģenerālvokāta pienākums ir, ievērojot pilnīgu objektivitāti un neatkarību, atklātā tiesas sēdē izteikt pamatotus secinājumus lietās, kurās saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtiem ir vajadzīga ģenerālvokāta dalība. Tiesai nav saistoši nedz ģenerālvokāta secinājumi, nedz šo secinājumu pamatojums (spriedums, 2015. gada 17. septembris, *Mory* u.c./Komisija, C-33/14 P, EU:C:2015:609, 25. punkts).

33 Tādējādi viena lietas dalībnieka nepieņemšana ģenerālvokāta secinājumiem, lai kādi arī būtu viņa šajos secinājumos aplūkoti jautājumi, pati par sevi nevar būt mutvārdu procesa atkārtotu sākšanu pamatojošs iemesls (spriedums, 2015. gada 17. septembris, *Mory* u.c./Komisija, C-33/14 P, EU:C:2015:609, 26. punkts).

- 34 Ņemot to vērā, saskaņā ar Reglamenta 83. pantu Tiesa jebkurā brīdī, uzklaušījusi ģenerālvokātu, var izdot rīkojumu par tiesvedības mutvārdu daļas atkārtotu sāksanu, it īpaši, ja tā uzskata, ka tā nav pietiekami informēta, vai arī ja lieta ir jāizskata, pamatojoties uz argumentu, kuru lietas dalībnieki vai Eiropas Savienības Tiesas statūtu 23. pantā minētās ieinteresētās personas nav apsprieduši (spriedums, 2015. gada 29. aprīlis, *Nordzucker*, C-148/14, EU:C:2015:287, 24. punkts).
- 35 Šajā gadījumā tas tā nav. Proti, tāpat kā to norāda ieinteresētās personas, kas ir šīs tiesvedības dalībnieces, *Trinseo* gan tiesvedības rakstveida daļā, gan tās mutvārdu daļā ir izklāstījusi visus faktiskos un tiesiskos apstākļus, kurus tā uzskatīja par atbilstošiem, lai atbildētu uz iesniedzējtiesas uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem, it īpaši attiecībā uz Direktīvas 2003/87 piemērošanas jomu, kāda tā izriet no šīs direktīvas 2. panta, kā arī attiecībā uz Lēmumos 2011/278 un 2013/448 paredzēto tiesību normu saistībā ar bezmaksas emisijas kvotu piešķiršanu piemērojamību. Līdz ar to Tiesa, uzklaušījusi ģenerālvokātu, uzskata, ka tās rīcībā ir visa vajadzīgā informācija, lai pieņemtu nolēmumu, un ka par šo informāciju Tiesā ir notikušas debātes.
- 36 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, Tiesa uzskata, ka nav pamata izdot rīkojumu atkārtoti sākt tiesvedības mutvārdu daļu.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

- 37 Ar savu pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2003/87 2. panta 1. punkts ir interpretējams tādējādi, ka tāda polimēru, tostarp polikarbonāta, ražošanas iekārta kā pamatlietā aplūkotā, kas šai ražošanai nepieciešamo siltumu iegūst no trešās iekārtas, šīs direktīvas I pielikuma izpratnē ir uzskatāma par “organisko ķīmisko vielu ražošanas krekinga, reforminga, daļējas vai pilnīgas oksidēšanas vai līdzīgos procesos” darbību, kā rezultātā tā ir uzskatāma par tādu, kas ietilpst ar šo direktīvu ieviestajā emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā.
- 38 No lēmuma lūgt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka šis jautājums ir uzdots strīdā, kas radies pēc tam, kad valsts kompetentās iestādes ir atteikušās piešķirt šādai iekārtai bezmaksas emisijas kvotas saistībā ar tirdzniecības periodu no 2013. līdz 2020. gadam.
- 39 Vispirms ir jāatgādina, ka Direktīvas 2003/87 mērķis ir izveidot emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu, lai samazinātu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas atmosfērā līdz tādām līmenim, kas nepieļautu bīstamas antropogēnas ietekmes uz klimata sistēmu izveidošanos, un tās galamērķis ir vides aizsardzība (skat. it īpaši spriedumu, 2017. gada 8. marts, *ArcelorMittal Rodange* un *Schiffange*, C-321/15, EU:C:2017:179, 24. punkts).
- 40 Šī sistēma ir balstīta uz saimniecisku loģiku, ar kuru tās dalībnieks tiek mudināts izdalīt mazāku siltumnīcas efektu izraisošo gāzu daudzumu par tam sākotnēji piešķirtajām kvotām, lai pārpalikumu varētu pārdot citam dalībniekam, kas ir radījis lielāku emisiju daudzumu par tam piešķirtajām kvotām (skat. it īpaši spriedumu, 2017. gada 8. marts, *ArcelorMittal Rodange* un *Schiffange*, C-321/15, EU:C:2017:179, 22. punkts).
- 41 Tādējādi Direktīvas 2003/87 mērķis ir laikā līdz 2020. gadam ekonomiski efektīvos apstākļos samazināt siltumnīcas efektu izraisošo gāzu kopējās emisijas Eiropas Savienībā par vismaz 20 %, salīdzinot ar 1990. gada līmeni (spriedums, 2016. gada 8. septembris, *E.ON Kraftwerke*, C-461/15, EU:C:2016:648, 23. punkts).
- 42 Atbilstoši Direktīvas 2003/87 2. panta 1. punktam, kurā ir definēta piemērošanas joma, šī direktīva ir piemērojama “emisijām no I pielikumā minētajām darbībām”, kurā saistībā ar CO₂ emisijām it īpaši ir minēta “organisko ķīmisko vielu lielapjoma ražošana krekinga, reforminga, daļējas vai pilnīgas oksidēšanas vai līdzīgos procesos ar ražošanas jaudu, kas pārsniedz 100 tonnas dienā”.

- 43 Izskatāmajā lietā ir skaidrs, ka – tāpat, kā tas izriet no prejudiciālā jautājuma formulējuma, – pamatlietā aplūkotā polimēru ražošanas iekārta pārsniedz šajā pielikumā paredzēto ražošanas jaudas robežvērtību.
- 44 Turpretī, lai gan *Trinseo* un Komisija norāda, ka polimēri var tikt uzskatīti par “lielapjoma organiskām ķīmiskām vielām”, kas tiek ražotas krekingam, reformingam vai oksidēšanai līdzīgos procesos, Federālais vides dienests, kā arī Vācijas un Nīderlandes vadība apgalvo, ka šāda veida iekārtas šiem nosacījumiem neatbilst, jo, pirmkārt, polimēri ir galaprodukti, nevis starpprodukti, kas tiek izmantoti, lai ražotu citas ķīmiskas vielas, un, otrkārt, polimerizācijas procesam nav raksturīgas līdzīgas īpašības ar krekingu, reformingu vai oksidēšanu.
- 45 Vispirms tomēr ir jānorāda, ka saskaņā ar Direktīvas 2003/87 2. panta 1. punkta formulējumu, šīs direktīvas I pielikumā minētās darbības no tās piemērošanas jomas un līdz ar to šajā direktīvā iesviestās emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas izriet vienīgi tad, ja tās rada siltumnīcas efektu izraisošo gāzu “emisijas”, kas norādītas minētās direktīvas II pielikumā.
- 46 Līdz ar to, lai noteiktu, vai tāda polimēru ražošanas iekārta kā pamatlietā aplūkotā ietilpst Direktīvas 2003/87 piemērošanas jomā, vispirms ir jāpārbauda, vai saskaņā ar tās 2. panta 1. punktu šī iekārta veic tādas darbības, kas rada šādas “emisijas”.
- 47 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Direktīvas 2003/87 3. panta b) punktu “emisijas” tās izpratnē ir definētas kā siltumnīcas efektu izraisošo gāzu izplūde atmosfērā no kādas iekārtas avotiem.
- 48 Tādējādi no paša šīs tiesību normas formulējuma izriet, ka “emisija” tās izpratnē nozīmē siltumnīcas efektu izraisošas gāzes izplūdi atmosfērā no iekārtas (spriedums, 2017. gada 19. janvāris, *Schaefer Kalk*, C-460/15, EU:C:2017:29, 32. punkts).
- 49 Izskatāmajā lietā no Tiesai iesniegtās informācijas izriet un visas ieinteresētās personas, kas ir piedalījušās šajā tiesvedībā, ir vienprātis, ka tāda polimēru ražošanas iekārta kā pamatlietā aplūkotā, kura polimerizācijai nepieciešamo siltumu iegūst no trešās iekārtas, pati neizraisa CO₂ izplūdes atmosfērā, jo vienīgi pēdējās minētās trešās iekārtas siltuma ražošana izraisa šādas izplūdes. Proti, polimerizācijas process nerada CO₂ izplūdi, jo, kā to paskaidroja Nīderlandes valdība, tieši ogleklis ir nepieciešams tādu polimēru ražošanai kā polikarbonāts.
- 50 No tā izriet, ka polimēru ražošana, ko veic tāda iekārta kā pamatlietā aplūkotā un kura integrēti neražo polimerizācijai nepieciešamo siltumu, nerada tiešas CO₂ emisijas.
- 51 Nepastāvot šādām emisijām, darbība, pat ja tā būtu minēta Direktīvas 2003/87 I pielikumā, nevarētu izrietēt no šīs direktīvas piemērošanas jomas un tādējādi ar to ieviestās emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas.
- 52 Šis secinājums ir apstiprināts ar šīs direktīvas mērķi, kas ir atgādināts šī sprieduma 39.–41. punktā un kas ir mudināt iekārtas, kuras ir pakļautas emisijas kvotu tirdzniecības sistēmai, samazināt to siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas, lai emisijas kvotu pārpalikumu varētu nodot citai šai sistēmai pakļautai iekārtai. Proti, tā kā polimēru ražošanas iekārtas pašas par sevi nerada nekādu tiešu CO₂ emisiju, tad šādu iekārtu operatori nevar tikt mudināti samazināt to siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas ar emisijas kvotu sadali.
- 53 *Trinseo* un Komisija tomēr apgalvo, ka emisijas, kas rodas no polimēru ražošanas, būtu jāiekļauj “netiešās” emisijās, kuras rodas trešajai iekārtai, ražojot siltumu un piegādājot to polimerizācijas nolūkos. Šāda pieeja atbilstu Direktīvas 2003/87 mērķim, ciktāl tas ļautu veicināt ieguldījumus, lai samazinātu enerģijas patēriņu. Turklāt to apstiprinot arī šīs direktīvas 10.a pants, kā arī 3. panta c) punkts un Lēmuma 2011/278 preambulas 6. un 21. apsvērums, kuros ir paredzēta bezmaksas emisijas kvotu piešķiršana iekārtai, kas izmanto siltumu, nevis iekārtai, kas to ražo. Tādējādi no

Lēmuma 2013/448 1. panta 1. punkta, lasot to kopsakarā ar šī lēmuma I pielikuma E punktu un izprotot to atbilstoši tā preambulas 16. un 17. apsvērumam, izrietot, ka nevis siltuma piegādātājam, bet polimerizācijas iekārtai būtu jāpiešķir bezmaksas emisijas kvotas. Turklāt Lēmuma 2011/278 I pielikumā esot paredzētas limeņatzīmes attiecībā uz produktiem, kas tiek ražoti vienīgi šāda veida iekārtās.

- 54 Tomēr šādai interpretācijai nevar piekrist.
- 55 Proti, kā tas izriet jau no šā sprieduma 47. un 48. punkta, “emisijas”, kurām ir piemērojama Direktīva 2003/87, saskaņā ar šīs direktīvas 3. panta b) punktu ir vienīgi tās, kas rada siltumnīcas efektu izraisošo gāzu izplūdi no kādas iekārtas avotiem.
- 56 Runājot par CO₂ emisiju, kas rodas no siltuma ražošanas, Direktīvas 2003/87 I pielikumā ir paredzēts, ka šādas emisijas ir minētas saistībā ar kurināmā sadedzināšanas darbību “iekārtās ar kopējo nominālo siltumspēju, kas pārsniedz 20 MW”.
- 57 Tādējādi no šīs tiesību normas skaidri izriet, ka tikai emisijas, kas rodas tieši no pašas siltumu ražojošās iekārtas veiktajām darbībām, var tikt ņemtas vērā, lai noteiktu, vai šī darbība ietilpst emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā.
- 58 No tā izriet, ka CO₂ emisijas, kas rodas no siltuma ražošanas darbības, pamato vienīgi to iekārtu iekļaušanu šajā sistēmā, kas ir šo emisiju avots, kā tas izskatāmajā lietā ir attiecībā uz trešo iekārtu, kura piegādā siltumu pamatlietā aplūkotajai iekārtai.
- 59 Šāda interpretācija ir apstiprināta ar Regulas Nr. 601/2012 IV pielikumu, kura 1. punkta A apakšpunkta otrajā daļā ir paredzēts, ka “operators visas emisijas no kurināmā sadedzināšanas iekārtā attiecina uz šo iekārtu neatkarīgi no siltuma vai elektroenerģijas eksporta uz citām iekārtām. Emisijas, kas saistītas ar siltuma vai elektroenerģijas ražošanu, ko importē no citām iekārtām, operators neattiecina uz iekārtu, kura to importē.”
- 60 Tādējādi no šiem noteikumiem skaidri izriet, ka operators, kurš importē siltumu no trešās iekārtas, nevar atsaukties uz pēdējās minētās radītām emisijām.
- 61 Kā to savu secinājumu 50. un 51. punktā norāda ģenerālvokāts, jebkāda cita interpretācija nenovēršami izraisītu emisiju dubultas uzskaites risku, jo tās būtu jādeklarē gan siltuma ražotājam kā tiešās emisijas, gan šī siltuma izmantotājam kā netiešās emisijas.
- 62 Šī dubultā uzskaitē būtu pretrunā ne tikai Regulas Nr. 601/2012 5. panta pirmajai daļai, bet, tā kā iekārtas, kas integrēti ražo pati savu siltumu, ar siltuma ražošanu saistītās emisijas pašas par sevi drīkstētu tikt deklarētas tikai vienu reizi, ar to tiktu apdraudēta arī konkurences nosacījumu saglabāšana, kura ir viens no Direktīvā 2003/87 ieviestās sistēmas apakšmērķiem (skat. it īpaši spriedumu, 2016. gada 22. jūnijs, *DK Recycling und Roheisen*/Komisija, C-540/14 P, EU:C:2016:469, 50. punkts).
- 63 Turklāt – tāpat, kā to savu secinājumu 52. un 53. punktā ir darījis ģenerālvokāts, – ir jākonstatē, ka, lai arī Regulas Nr. 601/2012 49. panta 1. punktā ir paredzēts CO₂ pārvietošanas mehānisms trijos šajā tiesību normā uzskaitītajos gadījumos, ar Direktīvu 2003/87 ieviestajā sistēmā turpreti nav paredzēts vispārējs mehānisms, kas siltuma ražotājam ļautu pārvietot CO₂ emisijas uz šī siltuma izmantotāju, un tajā nav ietvertas arī tiesību normas, kuru mērķis būtu noregulēt jautājumu par iespējamo šo emisiju sadali starp šiem dažādajiem, attiecīgajā gadījumā – secīgiem, izmantotājiem.

- 64 Kā to norāda *Trinseo* un Komisija, ir skaidrs, ka nevar tikt izslēgts, ka emisijas kvotu piešķiršana polimēru ražošanas iekārtas operatoram, kurš šajā nolūkā nepieciešamo siltumu iegūst no trešās iekārtas, var mudināt šo operatoru izmantot efektīvākas tehnoloģijas, lai uzlabotu energoefektivitāti, it īpaši samazinot savu kurināmā patēriņu. Lēmuma 2011/278 preambulas 21. apsvērumā Komisija ir arī paredzējusi, ka bezmaksas piešķirāmās emisijas kvotas būtu piešķiramas siltuma patērētājam.
- 65 Tomēr, kā to pamatoti ir uzsvērusi Nīderlandes valdība, šāds energoefektivitātes ieguvums tomēr nevar pamatot tādu darbību iekļaušanu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā, kas neietilpst Direktīvas 2003/87 piemērošanas jomā, kā tā ir definēta tās 2. panta 1. punktā.
- 66 Šie apsvērumi nevar tikt apšaubīti arī ar noteikumiem, kurus Savienības likumdevējs ir paredzējis attiecībā uz bezmaksas emisijas kvotu piešķiršanu.
- 67 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka bezmaksas šo emisijas kvotu piešķiršana saskaņā ar Direktīvas 2003/87 10.a pantu ietilpst pārejas noteikumos, kas piemērojami vienīgi iekārtām, kuras darbojas noteiktās nozarēs, jo turklāt šo piešķirto kvotu apjoms periodā no 2013. gada līdz 2020. gadam tiek pakāpeniski samazināts, lai panāktu, ka 2027. gadā kvotas vairs netiek piešķirtas (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2016. gada 8. septembris, *E.ON Kraftwerke*, C-461/15, EU:C:2016:648, 24. punkts, un 2016. gada 26. oktobris, *Yara Suomi* u.c., C-506/14, EU:C:2016:799, 46. punkts).
- 68 Vienīgi iekārtas, uz kuru darbību saskaņā ar Direktīvas 2003/87 2. panta 1. punktu attiecas emisijas kvotu tirdzniecības sistēma, var saņemt šādas bezmaksas emisijas kvotas. Proti, nedz šīs direktīvas 10.a pants, nedz Lēmumi 2011/278 un 2013/448 nevar grozīt minētās direktīvas piemērošanas jomu (pēc analogijas skat. spriedumu, 2017. gada 19. janvāris, *Schaefer Kalk*, C-460/15, EU:C:2017:29, 40. un 42. punkts).
- 69 Vispirms no Lēmuma 2011/278 3. panta c) punkta formulējuma izriet, ka iekārtai, kas eksportē tās saražoto siltumu, ir jāsaņem bezmaksas emisijas kvotas par šo siltumu, ja tā to eksportē “uz iekārtu vai citu vienību ārpus Savienības sistēmas” (spriedums, 2016. gada 8. septembris, *Borealis* u.c., C-180/15, EU:C:2016:647, 117. punkts).
- 70 Konkrēti tas tā ir gadījumā, ja iekārta, kas izmanto siltumu un veic darbību, ar kuru pašu par sevi netiek radītas emisijas Direktīvas 2003/87 3. panta b) punkta izpratnē, neietilpst šīs direktīvas^o 2. panta 1. punktā [piemērošanas jomā].
- 71 Šajā ziņā ir jāpiebilst, ka atšķirīgā attieksme, kas izriet no tā, ka polimēru ražošanas iekārta, kas integrēti ražo šim nolūkam nepieciešamo siltumu, atšķirībā no tādas iekārtas kā pamatlietā aplūkotā, kura šo siltumu iegūst no trešās iekārtas, ir ietverta emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā “kurināmā sadedzināšanas” darbības dēļ Direktīvas 2003/87 I pielikuma izpratnē, nekādā ziņā nav diskriminējoša. Proti, ņemot vērā Direktīvā 2003/87 izvirzīto mērķi, kas ir atgādināts šī sprieduma 39.–41. punktā, pastāv objektīva atšķirība starp iekārtu, kuras darbība rada siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas atmosfērā, un iekārtu, kuras darbība šādas emisijas nerada (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 19. janvāris, *Schaefer Kalk*, C-460/15, EU:C:2017:29, 47. punkts).
- 72 No iepriekš izklāstītā izriet, ka tāda polimēru ražošanas iekārta kā pamatlietā aplūkotā, attiecībā uz kuru ir skaidrs, ka tā veic darbības, kas nerada tiešas CO₂ emisijas, neietilpst Direktīvas 2003/87 piemērošanas jomā, kā tā ir definēta tās 2. panta 1. punktā.
- 73 Tādējādi šāda iekārta, nepastāvot nepieciešamībai pārbaudīt, vai tā veic “organisko ķīmisko vielu ražošanas krekinga, reforminga, daļējas vai pilnīgas oksidēšanas vai līdzīgos procesos” darbību Direktīvas 2003/87 I pielikuma izpratnē, neietilpst šajā direktīvā ieviestajā emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā.

- 74 Līdz ar to uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2003/87 2. panta 1. punkts ir interpretējams tādējādi, ka tāda polimēru, tostarp polikarbonāta, ražošanas iekārta kā pamatlīnētā aplūkotā, kas šai ražošanai nepieciešamo siltumu iegūst no trešās iekārtas, neietilpst ar šo direktīvu ieviestajā emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā, jo tā nerada tiešas CO₂ emisijas.
- 75 Ņemot vērā šo atbildi, uz otro prejudiciālo jautājumu nav jāatbild.

Par šī sprieduma iedarbības ierobežošanu laikā

- 76 Tiesas sēdē Vācijas valdība lūdza Tiesu ierobežot šī sprieduma iedarbību laikā gan gadījumā, ja Tiesa uz pirmo jautājumu atbildētu apstiprinoši, gan gadījumā, ja tā uz šo jautājumu atbildētu noliedzoši.
- 77 Tomēr ir jānorāda, ka Vācijas valdība nav iesniegusi nekādu konkrētu informāciju, kas šo lūgumu pamatotu.
- 78 Šādos apstākļos šī sprieduma iedarbība laikā nav jāierobežo.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 79 Attiecībā uz pamatlīnētās pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK, kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/29/EK (2009. gada 23. aprīlis), 2. panta 1. punkts ir interpretējams tādējādi, ka tāda polimēru, tostarp polikarbonāta, ražošanas iekārta kā pamatlīnētā aplūkotā, kas šai ražošanai nepieciešamo siltumu iegūst no trešās iekārtas, neietilpst ar šo direktīvu ieviestajā siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā, jo tā nerada tiešas CO₂ emisijas.

[Paraksti]